Et organ for Norsk Hovawart klubb

HOFFE *posten*

Nr 04/2012

norsk hovawart klubb

Redaktør og layout

Elisabeth Breibrenna

Stoff sendes

Elisabeth og Tor Ivar Breibrenna
Margrethe Munthes vei 1
2406 Elverum eller
E-post: ibreibre@online.no

Tidsfrister for innlevering av stoff til Hoffeposten 2012

Nr. 1	10. mars 2012
Nr. 2	10. juni 2012
Nr. 3	10. september 2012
Nr. 4	20. november

Nr. 1 vil komme i løpet av mars
Nr. 2 vil komme i løpet av juni
Nr. 3 vil komme i løpet av september
Nr. 4 vil komme før jul

Signerte innlegg i medlemsbladet er ikke nødvendigvis uttrykk for redaksjonens eller Norsk Hovawart klubbs syn.
Utgiver er uten ansvar for annonsene.

Forsidebilder

Nairobi Vom Quettinger Hof
Heka-B Tunets Emillos
Novaly Vom Quettinger Hof

Lille bildet:
P-H Sønn Aicko

Innhold

Leder'n har ordet 4
Redaktørens hjørne 6
Referat fra styremøte NHK, 28.10.2012 8
IHF møte i Bisley, England 2012 13
Fra ulv til hund – og tilbake igjen 17
Runderingsøkt med Brukshoffets Queen Boudica 27
Velkommen som blodgiver hos Oslo dyreklinikk 30
Fra Hovawart - Mjøsregion 32
Rapport fra Mjøslaget 37
Hvalpens fysiske og psykiske utvikling 38
Totenåsen på tvers 44
Gratulasjoner 48
DOGS4ALL 2012 53
Styret i NHK 55

Annonsepriser

	Medlemmer	**Ikke medlemmer**
1/1 side	kr 300,-	kr 500,-
1/2 side	kr 150,-	kr 300,-
1/1 side (1 årgang)	kr 800,-	kr 1500,-
1/2 side (1 årgang)	kr 500,-	kr 800,-
Avlshanneannonse	kr 50,-	kr 300,-
Medlemskontingent		
Hovedmedlem	Denne vil bli justert!	
Husstandsmedlem	kr 100,-	

Børre og Dita von den Nornen (Maggie).

Leder'n har ordet

Nå nærmer julestriden seg og nyttårs-aften. En gledens tid for mange.
I mellomtiden har det vært gjennomført mentaltester og Dogs4All.
Jeg er veldig stolt av dugnadsånden som vises. Takk til dere alle.

Klubben blomstrer som aldri før. Nye medlemmer og mye aktivitet.
En ekstra takk til familien Breibrenna for et nydelig Hoffepost og materiell til Dogs4All.

Nå er det også klart at vi skal arrangere Spesialen, 30 års jubileum og IHF møtet 6-8 september 2013. Mye informasjon om dette kommer i nummer 1 i 2013. Men helt klart at her trenger vi mye mer dugnad enn vanlig. Sett av helgen allerede nå. Arrangementet blir rundt Gardermoen Flyplass.

Det vi har stort fokus på nå er økonomien i klubben. Det er det eneste som er negativt. Vi ønsker gjerne noen tips til sponsorer og andre muligheter for å tjene penger. Kommer ikke til å arrangere et lydighetsstevne i februar nettopp på grunn av kostnadene. Vi vurderer derimot et valpeshow til sommeren.

En riktig god jul og godt nytt år. Så ses vi alle i løpet av 2013.

Børre Lien Hansen
Norsk Hovawart Klubb.

www.nettdyret.no

Dyrebutikken på nettet

Stort utvalg, gode priser og gratis frakt!

Fôr og utstyr til alle kjæledyr!

Josera hunde og kattefor:
100% Naturlig hunde– og kattefôr, uten hvete og kunstige tilsetningsstoff.

100% Naturlig hunde- og kattefôr, uten hvete og kunstige tilsetningsstoff.

GRATIS FRAKT
www.nettdyret.no

nettdyret.no

Josera.

www.nettdyret.no Gratis frakt til hele Norge

Redaktørens hjørne

Da var vi nok en gang ferdig med et vellykket DOGS4ALL. Ja, jeg får si vellykket, for så mange som var innom vårt rasetorg, var ny rekord! Det er motiverende å stå der å fortelle om rasen vår, da det er så mange som er virkelig interessert. Det de fleste lurer på er jo hvor mye trening man bør gi dem, og de fleste har en del spørsmål rundt pels-stell. De spørsmålene som har med pels-stell å gjøre, blir aldri lange diskusjoner, for Hovawarten er jo nesten selvrensende, og mengde trening kommer også mye ann på hvilket individ man har dratt i hus.

Noen klarer seg med moderat trening gjennom uken, mens andre må få sine timer hver dag – med både hodearbeid og det å få brukt kroppen sin til å løpe, og å jobbe skikkelig.

De fleste av oss er vel bortimot ferdig med alt som heter utstillinger og lydighetsstevner nå, og konsentrerer seg mest om julegaver og kakeslag. Det er så lett å glemme hundene opp i alt dette kavet, og det må vi passe oss for. Ta en pause mellom slagene – ta med bikkjene ut, gå en lang tur i skogen, få tømt hodet. Da blir alt så mye lettere, og man får litt ny giv til å yte enda mer.

Jeg tror vi alle kan si med hånden på hjertet, at 2012 har vært et godt år for klubben. Da tenker jeg først og fremst på våre to stevner som var meget vellykket. Atmosfæren rundt og i ringen, som Petra Junehall nevnte, den har vært der på alle utstillinger gjennom året, og det er veldig bra! Vi har hjulpet hverandre, vi diskuterer og vi deler kaffe. Det er dette som «gjør en god klubb», og som skaper lyst til å bli medlem. Nye hundeeiere har da også blitt tatt godt i mot, de har fått både hjelp og råd.En stor takk til dere alle der ute!

Det er til tider litt farlig å nevne noen enkelte personer, da andre kanskje kan få følelsen av å bli glemt, men jeg må få lov til å dra frem jentene på Gjøvik – Ann-Kristin Åsgård og Unni Stensvold. På Gjøvik går det så det suser later det til, og det takket være disse jentene som dro i gang samling på Gjøvik for Gjøvik og området rundt Gjøvik.
Dere fortjener en stor takk!

Det er blitt meg fortalt at dere hjelper hverandre med både strikkeoppskrifter, hjemmelekser, sykdom, forstuede bein og armer . . . og selvfølgelig det som har med hundene å gjøre også da ;-)

Det er en artikkel fra Gjøvik lenger bak i bladet, med masse fine bilder.

Til slutt gjenstår det for meg å takke for et strålende år, med mange nye bekjentskaper, herlige hundevenner, mange fine stunder rundt ringen . . . inne i ringen, rett og slett – det som gjør at man har hund, er medlem i klubben og tar seg tid til å stille sin hund rundt omkring i hele Norge. Som nevnt er dette ALLE sin fortjeneste, og jeg tar av meg hatten for dere alle sammen.

Jeg ønsker dere alle en fantastisk jul og håper på å se dere alle rundt ringen i 2013 også. Hadde ønsket flere rundt lydighetsringen!

Noen avsluttende ord . . .

Husk at hundene ikke skal ha VÅR mat i julen. Da har du i alle fall ødelagt nattesøvnen din! Løs mage i dagesvis, og vær snill å la dem få første prioritet på nyttårsaften. De synes ikke raketter er like morsomt som oss.
Steng gjerne vinduer og dører - sett på litt musikk og vær der for dem.

Elisabeth Breibrenna
Redaktør

Referat styremøte Norsk Hovawartklubb 28. oktober 2012

Til stede: *Børre Lien Hansen, Hilde Skretting, Annette Rukke, Hanna Stenseth, Tor Ivar Breibrenna, Elisabeth Breibrenna.*
Ikke tilstede: *Helga Bergvatn*

Vi hadde med oss Marion Olsen på Skype i begynnelsen av møtet. Hun informerte om IHF-stevnet i England og kom med følgende:

Dag 1 Denne dagen går med til saker som protokoll, tall, innkomne saker. Det blir omtrent som et årsmøte.

Dag 2 Denne dagen dreier det seg om avl og helse aspekter rundt om i de ulike landene.

Kortfattet referat fra IHF – Kommer fyldig referat senere.

FREDAG

- Nestleder i IHF på valg – Sverige og Danmark ble valgt, Torsten Lindstrøm og Sacha Bonde.
- Forespørsel fra Belgia ; de vil at Tyskland skal gå inn og gjøre endringer i bedømmelsesreglementet. (Belgia skiller på fargene på Hovawarten og gir cert til hver enkelt farge.).
- Ungarn og Italia ble tatt inn som nye medlemmer, men USA ble tatt inn som foreløpig medlem (USA er ikke under FCI og derfor ikke fullverdig medlem).
- Hjemmesiden til IHF er oppe og vi må vise på vår hjemmeside at vi er medlem i IHF. De ønsker bilder og forslag fra medlemslandene. Kommer med mer oppdateringer senere.
- Spor VM i 2011 og 2012. IHF dekker utgifter som Danmark hadde på leie av jorder til det.
- Spor VM i Østerrike i 2013 Tsjekkia i 2014 og Italia i 2015
- Neste IHF stevne skal gå i Norge 2013.

- Starter fredag med årsmøte
- Lørdag lydighetstevne og avlsmøter
- Søndag utstilling – Sigrid fra Tyskland bedømmer hannhund (hun har vært her en gang før og dømt ca 2003.
- Maria fra Ungarn bedømmer tisper (hun har ikke dømt i Norge tidligere)

- IHF cert skal deles ut 2 ganger i året. Andre land skal ha mulighet til å melde seg på disse utstillingene så vi må fastsette datoer i god tid før utstillingene. Marion blir holdt løpende oppdatert og tar dette videre med Tyskland.

LØRDAG

- I fjor søkte Sverige om å få MH godkjent test for utenlandsparring.
  Marion sendte en forespørsel om vi kunne gjøre det samme og har fått positive svar. Vi burde ha like forutsetninger når det gjelder parringer, og Norge har nå fått godkjent MH for utenlandsparring. Denne vil gjelde fra 01.02.13.
  Med føringer på noen av punktene.

- I forhold til IHF er det noen endringer på MH Blant annet: Her er punktene som skal gjelde for godkjenning på MH. Kommer tilbake med mye mer informasjon om dette.

- Kontakt	Før 3-5	Nå 2-5
- Skudd	Før 1-2	Nå 1-3
- Trussel		Nå 1-4
- Lyd		Nå 1-4

- Helseopplysninger fra de ulike landene. Marion presenterte vårt iforhold til HD, og vi ligger ikke så godt an sammenlignet med andre land. Men gjør store utslag hvis vi får HD på noen av våre kull, da vi har få kull.
- I fjor ble det vedtatt av avlshanner kun kan parre 3 ganger utenlands, men dette ble det åpnet på og omgjort til at hannene kan ha 5 kull til utlandet og det kan i tilfelle åpnes for flere individuelt.

- IHF medlemsregler:
  - Hvert land må føre en avlsbok, slik at vi har statistikk på alle opplysninger
  - Informere om sykdommer (kontakte oppdrettere en gang i året for dialog, det skjemaet som ligger ute nå er alt for vanskelig og tungrodd).
    Kommer nytt i 2013.
  - Øyeundersøkelse på alle parringer i utland (ikke hvis det er to norske hunder, men er den ene fra utland, må begge øyelyses.)
  - Mulig å få dispensasjon for parringer utenfor IHF, hvis ALT dokumenteres.
  - Avlsrådet skal ha kontroll på fødte kull v/8 ukers alder. Alle oppdrettere skal fylle ut skjema med Navn, reg.nr, farge, kjønn og chipnr. Vi får da fritak fra å reise rundt å sjekke kullene. Vi må formidle det positive ved å registrere kull. Skjema vil deles ut fra avlsrådet.
    Skypesamtalen og IHF referat ferdig!

Norges IHF-stevne

Etter samtalen med Marion Olsen ble det satt opp en ansvarsfordeling til vårt eget IHF-stevne.

Sponsorer	Hilde
Transport	Tor Ivar
Stevneansvar	Børre
Basar	Bente
Økonomi	Annette
Underholdning	Hanna
Kiosk	Monika
Oversette dok.	Bente

Vi satte også prisen på utstilling og lydighet:

Lydighet	400 Nkr	50 Euro
Utstilling	400 Nkr	50 Euro
Utstilling valp	250 Nkr	32 Euro

Stedet er ikke bestemt, men jobber i dag med Hurdalssjøen kurshotell.

DOGS4ALL

- Standen blir uten strøm, stoler og bord (pga pris)
- Vi er påmeldt raseparaden begge dager
- Hilde tar med utstyr til å lage binger
- Tor-Ivar, Sjur og Hilde rigger fredag
- Ta med deg en termos med kaffe ;-)

VALG 2013

- Alle i styret tar gjenvalg
- Vararevisor funnet – Per Olav Tørrisen
- Valgkomiteen vil komme med informasjon.

NKK

- Vi får ikke oppgjør i januar grunnet betalingsutsettelsen til NKK, så da er det ikke stort rom for innkjøp før i slutten av Q1.
- Børre avgjort (med støtte fra styret) at stevnet vinter 2013 utgår, men at vi kanskje kan arrangere et valpeshow til våren 2013. Dette grunnet meget streng økonomi.

NHK

KLUBBEN ER 30 ÅR I 2013 :-) OG DET MÅ SYNES!!

E-post

- Fått mail fra et medlem som etterlyser regler for blant annet allround-hoffen. Børre svarer via e-post.
- Elisabeth Breibrenna ber om at hjemmesiden blir oppdatert. Børre tar grep her.
- Elisabeth Breibrenna har laget en info-folder som omhandler vår alles kjære Hovawart. Denne ble godkjent av hele styret og blir trykket opp til DOGS4ALL.

Diverse

- Hanna kom med en oppfordring om at man må få riktig beskjed når man tar en Mentaltest Hund (MH) om testen er bestått eller ikke. Dette bør man få vite på plassen.
- Tor-Ivar brakte på banen at klubben savner budsjett og regnskap, samt pengene fra mentaltester gjort i 2010, 2011 og 2012!

Økonomi

- Klubben har en meget anstrengt økonomi. Vi går fra hånd til hånd. Vi kutter ned kostnader så langt det lar seg gjøre.
- Vi vil få en liten kompensasjon for arrangementet til IHF neste år. Sikkert ikke mye, men noe.
- Spesialen på Gol ble i år et tap, grunnet lav interesse fra medlemmene og at hyttene til dommerne der oppe er veldig dyre. Spesielt når de ikke kan dele hytter.

Marion (fremst til høyre) på IHF-utstilling.

IHF møte i Bisley, England, 12. – 14.10.12

Av Marion Olsen

Årets IHF-møte ble avholdt i Bisley, England, i midten av oktober. Børre Lien Hansen og undertegnede møttes fredag morgen kl 06:45 for å ta fly til London. På Gatwick ventet vi i nesten tre timer på Tinka, Angela og Torstein fra Sverige, siden vi skulle dele transport til hotellet.

Etter en ca 45 minutters biltur kom vi fram til et område som blir brukt til skytesport, og hvor både møtene og IHF utstillingen skulle finne sted. Selve møtet ble lagt opp slik det er hvert år. Fredag årsmøte, lørdag avlskommisjonsmøte og søndag IHF-utstilling.

Representantene fra Belgia, Danmark, Tyskland, Frankrike, England, Italia, Nederland, Østerrike, Sverige, Slovakia og Ungarn deltok. Som gjester var USA/Canada og den andre store tyske Hovawartklubben, HZD, til stedet. Finland hadde gitt beskjed om at de ikke kom. Tsjekkia var fraværende, men hadde ikke sagt ifra.
IHF årsmøte begynte fredag kl 15:30, så vi hadde god tid til å slappe av litt og til å få oss en liten matbit. Samtidig fikk Børre anledning til å bli kjent med andre deltakere. Det er en del år siden jeg var IHF-representant sist, men det var fortsatt mange kjente jeg møtte igjen. Vi ble tatt imot veldig hyggelig, og mange ga uttrykk for at de synes det var koselig at jeg var med igjen. Generelt har stemningen og holdningen forandret seg de siste årene. Det var en veldig fin dialog under møtene, og alle hadde anledning til å komme med sine innspill. Møtene ble avholdt på tysk, men ble oversatt til engelsk og innspill var både på tysk og engelsk. Selvfølgelig var det fortsatt Tyskland som styrte møtene, men jeg opplevde mye større respekt og forståelse for situasjonene som er i de enkelte IHF land. Hva som er grunnen til det ønsker jeg ikke å spekulere i. Men uten tvil har den nye leder for RZV og IHF, Peter Thome, en veldig positiv holdning til de andre IHF landene. Han er klar over at alle har sine utfordringer, og at det som er mulig i RZV ikke nødvendigvis er realistisk andre steder. Vi holdt på med årsmøte til kl 21:30, med matpause fra kl 19:00 - 20:00.
Lørdag fortsatt vi fra kl 09:00. Avlskommisjonsmøte begynte deretter kl 10:15, og vi avsluttet kl 17:45, med en times lunsj i mellomtiden.
Stedet hvor møtet ble avholdt tror jeg har vært militærleir en gang i tiden. Rommene var nok av ganske varierende standard. Mens rommet mitt lignet et kott, med innebygd «campingvognbad», hadde Børre både dobbeltseng og stort bad med badekar. Ja ja, forskjell på folk :-) og han ville ikke bytte rom med meg, skjønner ikke hvorfor.
Alt i alt må jeg nok si at det var en «slankekur» vi var på. Måltidene ble inntatt i en sal som lignet veldig en nedlagt spisesal i en skole, kald og upersonlig. Tanken var nok at alle skulle bli kjent med engelske mattradisjoner. Til frokost fikk vi egg, pølse, bacon og bønner samt loff med syltetøy. For de som tåler slik mat tidlig på dagen høres dette sikkert helt fantastisk ut. Til lunsj ble det servert sandwichs, som slettes ikke var så aller verst, og det var tilgang til te og

kaffe hele dagen. Fredag kveld kunne vi velge mellom frityrstekt fisk med pommes frites og erter eller noe som lignet lasagne. Jeg spiste fisken, som var tørr og vanskelig å finne i all paneringen. Lørdag kveld var det fest-middag, og folk pyntet seg. Her var det ikke bare deltakere, men det var åpent for alle som ønsket å være med. Bordene var dekket med blomster og duk, så det var med en gang mye mer koselig. Første gang jeg har vært med på et møte hvor det ble holdt bordbønn før maten. Dessverre ble heller ikke dette måltidet noe høydepunkt. Forrett purreløksuppe, som ikke var mer enn ok. Hovedretten var en ren katastrofe. Husker ikke hva det heter, men det var en pai fylt med noe som så ut som våt hundemat, biter av noe meget mykt kjøtt i geleaktig saus. I tillegg til poteter, gulrot og brokkoli. Brokkolien var helt mørkokt, og potetene var kokt i karve, den eneste urten jeg ikke liker. Heldigvis fikk vi dessert, og heldigvis var det en bar på hotellet. Jeg er ikke den personen som drikker mye og gjerne, men et glass vin eller øl til maten hadde ikke vært så dumt, eller et glass brus. Men vannet var godt, for all del.
Før og etter festmiddagen var det underholdning. Vi fikk en introduksjon av hvordan man kan lære inn lydighet med hjelp av klikker av en av Englands fremste lydighetsutøvere. Showet hun viste med sine to hunder, en Border collie og en Sheltie, var imponerende. I tillegg fikk vi se et drillkorps.
Søndag var det IHF-utstilling. Systemet er nok ganske annerledes en det vi har hos oss, og det tok en stund før vi skjønte opplegget. Men det var artig å se hunder fra både England, Scotland og Irland.
Vi tok taxi tilbake til flyplassen, sammen med Kordula og Brigitte fra Tyskland. Vi hadde igjen god til, flyet gikk ikke før nærmere kl 22:00. Det ble litt shopping på Børre, og sushi for oss begge på flyplassen. Jeg satt i bilen kl 00:30 og var ikke framme før kl 02:00. Så mandagen var en tøff arbeidsdag, men det var absolutt verdt det :-)
Alt i alt var det en vellykket tur. Nå er det vår tur til å arrangere neste års IHF møte, og uten tvil trengs det mange frivillige for å kunne arrangere et slikt event. Jeg håper det er mange som har mulighet til å bidra.

IHF representant / avlsrådsleder
Marion Olsen

Referatene fra møtene kommer i neste Hoffeposten, men styret har fått muntlig rapport.

Marion sin favoritt på IHF-utstillingen: Fasskolyes Mathan.

Foto: Elisabeth Breibrenna

Fra ulv til hund - og tilbake igjen

Problemer rundt «ulvehybrider»

Av Runar Næss

Bakgrunn

Media i Norge har til tider hatt stor interesse for krysninger av ulv (Canis lupus) og hund (Canis lupus familiaris), såkalte "ulvehybrider". Det er i media dessverre en abnorm interesse for alt som kan skape illusjon av dramatikk og fare — ikke minst alt som kan forbindes med ordet ULV. Det har blitt påstått a* det finnes flere hundre ulv/hund krysninger, eller "hybrider", i Norge - og mellom 200 og 1800(?!) i Sverige.

Det første er positivt feil, det andre understreker at man ikke aner hva som er fakta.
Det har vært skrevet at kriminelle har, eller ønsker å ha, hybrider. Det er også beviselig feil. Jeg har lest at hybrider er "uberegnelige" og lever i en tilstand av forvirring og frustrasjon, fordi de ikke vet om de er ulv eller hund.
Selvfølgelig en biologisk umulighet.
Ja, faktisk har det mest man har kunnet lese og høre om disse individene vært feil, på en eller annen måte. Siden dette uansett er den virkelighet vi lever i — og siden uvitenhet og feilinformasjon er noe som kan skape frykt, fordommer og mange andre unødige problemer, er jeg takknemlig for at NKK har tatt initiativet til å belyse tema "hybrider" på en saklig måte for første gang i Norge, under "Helse og Atferd 2004".

La det være klart med en gang at jeg her snakker om hybrider i privat eie og ikke vill hybridisering, mellom ulv og hund. Dette skjer fra tid til annen i naturen, senest i Norge 1999, men er ikke et problem verken for hundeeiere eller naturen selv, ser det ut til.
Av de ville hybridiseringer vi kjenner til i Nord-Amerika og Europa har ingen slike avkom hatt nevneverdig påvirkning på ulvepopulasjonen eller vist seg overlevningsdyktig over tid. (Ref Mech & Boitani, 2003)

Jeg er også kjent med at begrepet "hybrid" ikke er faglig presist for denne typen individ, etter klassisk (botanisk) forståelse av ordet. Jeg velger likevel å holde meg til denne "moderne" tolkningen, slik den forstås av folk flest. Biologisk korrekt betegnelse for en "ulvehybrid" er "bastard". Den "internasjonale" (les.: Amerikanske) populærbetegnelsen er "Wolfdog".
Undertegnede fattet interesse for denne typen individer allerede i 1983, da jeg for første gang traff en hybrid i USA. Jeg startet innsamling av informasjon der dette var å finne, hovedsakelig fra oppdrettere som solgte hybrider. M.a.o. omtrent som å spørre en bilselger hvilken bil man bør kjøpe, så min søken etter kunnskap fortsatte. Rundt 1990 fikk jeg tak i en bok om hybrider som het "All the loving wolves", og her var mye av egenskaper og ikke minst særegenheter beskrevet slik forfatteren opplevde det.
Forfatteren, en økonomiprofessor i New Mexico, hadde selv en mengde hybrider og drev oppdrett og salg av disse. Det hele virket svært "romantisk" og tilsynelatende problemfritt, men sannheten skulle etter hvert vise seg å være noe mer nyansert.

Tuva og ulvene oppe på Langedrag. Foto: Elisabeth Breibrenna.

Å definere en hybrid

Definisjonen på en hybrid er like vidtfavnende som den er uklar og misforstått. Betegnelsen omfatter avkom etter enhver hunderase (over 400 stk.) og blandinger av disse, avlet med enhver andel ulveblod (genetisk materiale fra ulv) i nyere tid. Dette er en så vid definisjon (for noe individ) at en "standard" eller generell karakteristikk er totalt umulig. Variasjonene er nærmest uendelig for både genotype (genetisk materiale) og fenotype (utslag av genotype — det vi kan se) innen hundedyrene ulv og hund. Variasjonene blir dog mindre jo mer ulv som befinner seg i blandingen, siden ulv har liten variasjon både i utseende og atferd sammenlignet med hund. Dette gir den interessante effekten at en hybrid med høyt innhold av ulv både genetisk og atferdsmessig faktisk er *mer* ensartet og forutsigbar enn en hvilken som helst blandingshund eller hybrid med lav andel av ulv.
Dette forutsetter at man *vet* hva som er naturlige karakteristika for ulv, og at

individet vurderes ut fra dette! Problemer oppstår når en hybrid vurderes og håndteres utelukkende ut fra kriterier for hund, noe som dessverre oftest er tilfellet. Hybrider er således på ingen måte spesielt "uberegnelige", det er vår mangelfulle kunnskap og innsikt som skaper problemer - noe vi vanskelig kan klandre andre enn oss selv. At ulv er et vilt dyr og ikke på noen måte tilpasset å leve med mennesker (domestisert) slik hunder er, ser ut til å forbause de fleste, som "plutselig" oppdager at deres hybrid ikke trives eller fungerer i en menneskeverden, og dyret får urettmessig skylden. Ofte betaler dyret den endelige prisen for vår uvitenhet.

Ikke lenge etter jeg hadde lest "A" the loving wolves", hørte jeg at hybrider var avertert til salgs i Sverige. Jeg fant annonsen og kontaktet vedkommende på den svenske vestkysten. Ganske riktig hadde han to hannhybrider importert fra USA, og planer om oppdrett og salg av valper med tisper av flere ulike raser. Nyheten forårsaket en del avisoppslag i Sverige. I 1992 kom det første (og eneste) kullet etter USA-importen, født av en norsk tispe. Norske aviser kastet seg på karusellen, og TV2 ble i sin sensasjonsiver svindlet til å produsere en "nyhet" der en stjålet Sibirian Husky ble framstilt som "hybrid". Hundefolk med ulik bakgrunn ble bedt om å uttale seg om hybrider i media, og så ble gjort — til tross for at det, meg bekjent, på den tiden ikke var et eneste menneske i Norge som egentlig hadde erfaring med, eller kunnskap om hybrider (med mulig unntak av Helge Ingstad og andre "landflyktige" villmarkinger med fartstid i Alaska/Canada).
Jeg forsto at tiden var inne for å sette fart i mine studier om hybrider og skaffe til veie mer håndfast informasjon. Blant annet fikk jeg kontakt med Wolf Park i Indiana, som syntes å ha en meget god kunnskapsbase om både ulv, hund og hybrider. Jeg lærte fort at nettopp inngående kunnskap om ulv er nøkkelen til å forstå hybrider. Mange mennesker har god kunnskap om hund, endel mennesker har kunnskap om ulv, men for virkelig å analysere hybrider, deres personlighet og situasjon, kreves utstrakt kunnskap om, og erfaring med *både ulv, hund - og* variasjoner/kombinasjoner av disse.

Ikke hybrider

De registrerte hunderasene Saarloos Wolfhond og Tsjekkisk ulvehund er ikke å definere som hybrid, men har en kjent historie som mange ikke innser

viktigheten av. Til tross for innblanding av ulv i nyere tid, er disse rasene et produkt av planmessig avl. Det gir ensartede egenskaper innen rasen og dermed forutsigbarhet i forhold til rasestandarden. Dermed vet man på forhånd tilnærmet hvilke egenskaper individet kommer til å ha når man skaffer seg en slik hund. Har man satt seg inn i rasestandaren før man kjøper, så får man ingen store overraskelser. Kunnskap om rasen samles og kan framfor alt - deles. Denne innsikt utgjør "et hav" av forskjell fra hybridenes avlskaos, enorme variasjon i atferd - og mangelfulle kunnskapsbase! Ikke dermed sakt at disse sjeldne rasene passer folk flest — det gjør de avgjort ikke - men vi vet til enhver tid hva de representerer av egenskaper. Det er nettopp hva vi trenger å vite om alle hunderaser — og ofte et viktig fundament for at hundehold skal fungere.

Avl av hybrider

I moderne tid finnes bare tre (3) - fire (4) hybridlinjer med en henimot oversiktlig stamtavle/historikk og en tilnærmet ensartet atferd og fysikk (i linjen).

Ulv fotografert på Langedrag. Foto: Elisabeth Breibrenna.

Alt annet er stort sett det amerikanere beskriver som "free for all" — totalt avlsmessig kaos. Innen seriøs hundeavl har vi stamtavler og informasjon om linjenes historie, forekomst av sykdommer, temperament og andre egenskaper å forholde oss til i avlsarbeidet. Tilsvarende finnes normalt ikke i hybridavl, med noen ytterst få unntak.
For hybrider brukes "% ulveandel" regelmessig som eneste kriteriet for å beskrive individets bakgrunn og "linjens" historie. Alt annet blir vektlagt bare i bagatellmessig grad.
"% ulv" i hvert avkom blir matematisk utregnet fra begge foreldrene, der disse er kjent og deres foreldre er kjent osv.. En tidligere krysning X antall generasjoner tilbake, der begge foreldre kan garanteres å være enten hund eller ulv er således en forutsetning, siden dette er eneste måte å gå god for at regnestykket for videre avl starter riktig. Avkom av en slik førstegangs krysning, der en av foreldrene er ren ulv kalles "Fl" (1 .generasjon), og er relativt sjelden. De flest krysninger i dag er mellom to hybrider eller hybrid og hund. Avlsmessig er de som oftest mange 10-år vekk fra "Fl", og går spøkefullt under betegnelsen "F200".

Eksempel:
Krysning mellom en 100% hund og en 100% ulv — hver gir avkomme halve genmaterialet. Dette gir hybrid med lik mengde hund(l00%) og ulv(100%), delt på to = 50% ulv (hybrid). Fokus er her på andel ulv, så andel hund er indikert med resterende opp til 100%.
Hvis vår 50% hybrid nå krysses med en ren hund (0%) blir dennes avkom: Hybrid = 50% ulv X hund (0%ulv) = totalt 50%; delt på to foreldre = 25% ulv (hybrid). Hadde vi derimot krysset vår 50% hybrid med en ren ulv (100%) ville det sett slik ut: Hybrid = 50% X ulv (100%ulv) = totalt 150%; delt på to foreldre = 75% ulv (hybrid).

Avkom etter hybrider krysset med hverandre vil for eksempel kunne se slik ut:
"Hybrid 1" = 30% X "Hybrid 2" = 80% = totalt 110%; delt på to = 55% hybrid avkom.

Slik kan enhver kryssing mellom hybrider beregnes og nye avkom fremstilles med en angitt "% ulv". Vi snakker altså ikke om en genetisk vurdering, utelukkende om en skildring (informasjon) av hvert individ basert på en "dokumentert" (ofte antatt eller konstruert) avlshistorie. Dessverre er nemlig disse historiene

ofte mangelfulle, uriktige eller rent oppspinn og svindel.
Slik uriktig fremstilling skaper en hel rekke problemer for folk som anskaffer seg en hybrid.

Eksempel:
Vi antar at en hybrideier har et individ som er oppgitt å være 70% ulv, men som i virkeligheten er "30%" (low content). Individet lever greit som "familiehund", er relativt lett å trene og fungerer tilfredsstillende både inne i huset og i de fleste situasjoner ute. Eieren er storfornøyd og forteller alle han treffer at han har en "70% ulv" som fungerer akkurat som en "hund". Mange eiere har beklageligvis for vane å si de har en ulv, uten nærmere definisjon eller forklaring, når de tror de kan komme unna med det. Noen synes kanskje dette høres spennende ut, og basert på denne informasjonen kjøper de seg en 70% hybrid eller høyere (alle kan jo gjøre bedre enn naboen) — og får det! En faktisk 70 -80% hybrid fungerer ikke som en hund i det hele tatt! Den river opp sofaen for å finne spennende "pipelyd" i fjærene, velter kjøleskapet for å komme til maten, graver seg gjennom dører når den er alene hjemme, snur blomsterhagen som med jordfreser, dreper barnas kanin foran øynene på dem, kort sakt, gjør slik ulver gjør - og skal gjøre. Eieren er fortvilet både over dyrets atferd og sin manglende evne til å håndtere både hybriden og situasjonen.
Hun/han konkluderer gjerne at hun selv er utilstrekkelig eller at dyret er unormalt — og omplasserer dyret til noen som mener de kan gjøre "en bedre jobb". Omplassering fungerer veldig dårlig for en flokkavhengig hybrid, så herfra går det bare nedover — til dyret ender opp innesperret eller død.

Genetikk

Genetikken er selvfølgelig atskillig mer dynamisk enn denne % utregningen og følger ikke på noen måte en slik lineær, matematisk utvikling. Hypotetisk har det blitt hevdet at man kan få alt fra det ene ytterpunkt til det andre i slike krysninger (atferdsmessig sett fra ren hund til ren ulv), men dette er etter en teoretisk modell. I praksis avviker vanligvis ikke hybrider i vesentlig grad fra sine opprinnelige hunderaser og "% ulveandeler" verken i atferd eller utseende, forutsett at oppgitt % ulv er korrekt! Men det er tilsynelatende svært sjelden — etter min erfaring nærmest aldri! Jeg opplever naturlig nok vesenlig større genetisk

variasjoner innen samme kull med hybrider enn med rasehunder — ikke ulikt kull av blandingsrase, men har aldri opplevd ekstreme avvik fra forventet resultat.
At hybrider fremstilles med feil historie og feil %-andel ulv har hovedsakelig en (1) enkel forklaring. Penger! Ved salg av hybridvalper er gjerne prisen proporsjonalt stigende med andel av ulv. En 90 % hybridvalp er m.a.o. vesentlig dyrere enn en 20% valp. Her har valpeselgere i alle år sett sitt snitt Lid å plusse på inntektene ved å "pumpe opp" ulveandelen — dermed også prisen. En mengde — faktisk de fleste hybrideiere har i dag individer som ikke er hva de er oppgitt å være. Når vi ser hvordan %-andel ulv regnes ut, så skal det bare en løgnaktig fremstilling eller svindel til for å gi alle etterkommere feil fremstilling. Noen av de eldre, største og mest seriøse oppdrettere i USA har i nyere tid innrømmet at avlsdyr de solgte på '50 & '60-tallet som 100% ulv ikke var ren ulv likevel. Og dette er de "seriøse" i garnet! Hva de useriøse gjør kan man da knapt forestille seg, men et eksempel kan være mannen som kjørte rundt i USA med en varebil og kjøpte opp hele valpekull av polarhunder og blandinger av disse for en billig penge. For hvert sted han kjøpte valper satt han inn annonse i avisen ved neste sted han skulle, om "hybridvalper til salgs". Så solgte han polarblandingene som dyre hybrider, før han hentet seg et nytt kull med hundevalper. Små blandingsvalper er svært vanskelig, eller umulig, å identifisere som hybrid eller ikke. Mange driver tilsvarende geskjeft hjemmefra, med en eller to hybrider å vise fram når potensielle kjøpere kommer på besøk, og de virkelige forelderdyrene (les: hunder) bortgjemt. Kanskje vet de ikke engang hvem foreldredyrene er. Nettopp fordi hybrider ikke har noen standard og uvitenheten om både atferd og utseende hus ulv er stor, så har denne geskjeften kunnet pågå i alle år — og vil sannsynligvis fortsette i all framtid. Dette er dessverre en del av menneskets natur.
Vi som jobber med hybrider bruker vanligvis ikke %-tall, men deler dem inn i 4 klasser:

1. Høy prosent & ren ulv (H' content & pure)
2. Middels (Mid-content)
3. Lav-prosent (Low content)
4. Hund (Dog)

"Høyprosent". Denne klassen består av meget krevende individer med utpreget ulveatferd. Her skiller

vi ikke mellom hybrid og ren ulv, fordi en høy-% hybrid kan utvise akkurat samme atferd og har samme behov som ren ulv. Krever helt spesielle leveforhold, og trives ikke i hus eller rundt ukjente mennesker og miljøer. Meget begrenset vilje til å følge "kommandoer", men responder bra på positiv forsterkning. Vanskelig å gjøre husren, er muskelsterk, sky, følsom, svært destruktiv og sterk kandidat for omplassering eller avlivning før 2 års alder. Krever fasiliteter som "dyrepark" og en eier som vier sitt liv til stell av denne typen dyr.

Dette er verken type individ, atferd eller utfordringer folk flest vil ha eller kan håndtere, og de individene som ikke blir avlivet ender gjerne opp på en av de mange "redningssenter" for ulv og hybrider. Det er i denne gruppen vi finner de største dyretragediene i form av misshandel og vannskjøtsel. Men for all del — jeg kjenner folk som vier store deler av livet sitt til å ha disse dyrene og gir dem et godt liv, men de er i fåtall — og prisen de betaler er høy.

"Middels" er den største gruppen. Gjerne "40-75% hybrider" - på papiret, som har en del egenskaper lik ulv, men i vesentlig mindre og mildere grad enn ulv. Disse kan være destruktive, tidkrevende og utfordrende å trene, men hengivende og kjærlige mot familien. Sterkt jaktinstinkt gjør dem vanskelig å ha løs - avlivning av katter, kaniner, sauer, rådyr og lignende er å forvente. Trives sjelden alene og absolutt ikke alene i hus.
De første hybridene som kom til Sverige i -91 var av denne typen. Den ene var fra USA oppgitt å være 50 % og den andre 85 %. Begge ble skutt, en av nabo og en av eieren, før utgangen av -92, etter bl.a. å ha drept naboens sauer! I ettertid har spekulanter i Sverige oppgitt begge til å ha vært 100 % ulv fra Canada, og deres avkom deretter. Mine undersøkelser viser derimot (dokumentert) at de begge var lav-% hybrider fra en oppdretter jeg dro kjensel på i New Mexico. Hvem andre enn den nå aldrende forfatteren av "All the loving wolves".

"Lav-prosent" er der de fleste "Middels" egentlig hører hjemme, og i denne gruppen regner vi hybrider som vurderes å ha ulv i seg, men der dette ikke medfører vesentlig atferdsendring fra "primitive" raser eller for eksempel polarhunder — dog uten polarhundens vilje til å trekke.

Noe krevende og egenrådig, men ofte fullt trenbar og relativt problemfri å ha i hus. God nese og bruksegenskaper, men går fort lei og jobber ikke for "moro skyld".

"Hund". Innlysende for noen kanskje, men ikke alltid i hybrid sammenheng. Her klasser vi nemlig alle de "hybridene" der vi ikke kan se spor av ulv i noen sammenheng. De er oppgitt å være alt fra 20-90% ulv, men er i sannhet ren hund — gjerne blanding med polarhund og/eller stor gjeterhund (schæfer og lignende) i "grunnstammen", noe som gir et "ulvelikt" utseende. Disse "hybridene" er det mange av i USA, men også noen i Skandinavia.

Konklusjon

Man kan på et vis si at mange hybrider ligner en "Formel 1 bil" som stasjonsvogn.
På den ene siden har vi en ulv; Et høyt presterende individ med unike egenskaper som skapt for å overleve – i skogen. Utviklet gjennom millioner av år, til det meget spesialiserte individ den er i dag. Et vilt dyr uten kompromisser — der naturens lov om tilpassningsdyktighet og optimale ferdigheter har styrt utviklingen - som i en Formel 1 bil. En helt rå maskin, men prisen er skyhøy, skadefrekvensen er stor og den krever konstant og omfattende vedlikehold. Krefter, fart og max ytelse er prioritert i absolutt alt, og den er ballansert i hastigheter over 350 km/t. Ingen unødig luksus eller komfort — ustabil under 100 km/t. Sikkerhet er for pyser.

På den andre siden har vi hunden. Domestisert fra ulv, til å være en allsidig "flerbruksbil". Den skal være komfortabel og trygg i alle situasjoner. Den skal kunne ta oss opp i god fart når vi ønsker, men ikke slik at vi mister kontrollen over den. Må også kunne frakte ungene, svigermor og masse oppakkning til hytta — og da behøver det ikke gå så fort.
Den er rimelig i innkjøp, økonomisk i drift og nærmest vedlikeholdsfri.
En traust stasjonsvogn som er tilgivende ovenfor alle våre små feil og brukervennligheten selv for alle de forskjellige sjåfører — alltid med sikkerhet i høysetet.

Hvorfor har du aldri sett en "Formel 1 stasjonsvogn", tror du?

Denne artikkelen har vi fått lov til å bruke av Runar Næss.

Brukshoffets Queen Boudica (Dica)
på runderingstrening med løsbitt.
Eier: Catrin Klossek.

Runderingsøkt med Brukshoffets Queen Boudica

Av Catrin Klossek

Jeg, Catrin Klossek trener bruks med min hund Dica med mål om at vi skal bli godkjent redninghundekvipasje.
Vi trener spor, rundering, felt og lydighet og for tiden fokuserer vi på rundering.
Så langt har vi bestått appellprøven i NRH (Norske redningshunder), og jobber hardt for å komme oss videre.
Å trene i NRH blir som en livsstil, du bruker det meste av fritiden på å trene hund, og det tar ca 2-3 år å bli godkjent. Når man er godkjent er det mange leteoppdrag å dra på.
Jeg tok over Dica for cirka et år siden, og nå er hun litt over tre år.

På ett år har vi fått til mye, og hvis læringskurven fortsetter på samme måte blir dette bra!
Hun er en dame med mye av det meste; temperament, mot og nysgjerrighet osv. . .
Hun elsker å jobbe og vekser med utfordingene og oppgavene hun får.

Jeg mentaltestet henne den 30.09.12 og hun koste seg gjennom hele testen.

Hun hadde det morsomt som på tivoli i skogen, dommeren sa at
— «dette var en av de beste Hovawartene de hadde sett bli testet!»
Gjett om jeg ble stolt :)

Hun er helt klart en jente som er sulten på livet!
For tiden trener vi rundering og under noen bilder på hvordan vi gjør dette.

Starten av runderingsøkten – Dica sitter og avventer kommando «rundér»

Full fart ut etter at kommando «rundér» er gitt. Nå skal Dica finne en figurant i skogen som er godt gjemt på ca 50 meter.

Dica har gjort funn! Det vil si at hun kommer tilbake med løsbitt i munnen, som er en melding til meg, hvor hun «forteller» at hun har funnet en figurant i skogen.

Dica avleverer løsbitt i front. Løsbitt brukes ved innlæring. Etterhvert går man over til fastbitt, og det er den orange som henger rundt halsen.

Treningsøkt vel utført!

Velkommen som blodgiver hos Oslo dyreklinikk

En blodgiver skal være frisk og i god form. Vi sjekker puls, temp, respirasjonsfrekvens samt at vi tar ut en blodprøve for å se at hunden er frisk.

De fleste hunder må bedøves for dette. Som regel er det de hundene som har gitt blod mange ganger før som klarer å gjennomføre dette uten bedøvelse. Det er veldig lite som skal til for at blodstrømmen stopper opp så derfor velger vi nesten alltid å bedøve hunden de første gangene. Vi tenker at de fleste hunder opplever det som minst mulig stress dersom de har fått litt å slappe av på først.
Det er litt individuell virkning av bedøvelse avhengig av stressnivå, alder og type hund. Vi er nesten alltid langt under en «normal dose».

Vi må klippe litt pels på halsen for å tappe blod. Dette er av hygienemessige årsaker for blod og blodgiver. Vi må også klippe litt pels på et forben for å legge inn venekateter.

Hele prosessen tar ca 2 timer. Derav tar selve tappingen ca 15 min. og det er da viktig at hunden ligger helt stille, ellers stopper blodstrømmen opp.

Etter at vi er ferdig ønsker vi å gi hundene væske så vi erstatter litt av det vi har tatt. De får da et venekayeter i beinet og det tar ca 1 time og gi dem væske. De får også en god porsjon av et næringsrikt fôr. Dette er ikke noe som er avgjørende, men da har kroppen et godt utgangspunkt for å erstatte blodet de har tappet.
Hunden bør ta det med ro samme dag og dagen etter blodgivningen.

Det er ikke ventet noen bivirkninger av blodgivningen. Noen sjeldne ganger har vi opplevd at hunder får våteksem på det stedet vi har klippet, men det er svært sjeldent. Pass på at ikke halsbånd eller sele gnager på det klippede stedet.

Vi regner med å bruke hver blodgiver 1-2 ganger i året, men i praksis kan hunden gi blod så ofte som hver andre måned.

Når det lar seg gjøre prøver vi å avtale tid på forhånd, men det er veldig ofte at vi har et akuttbehov og trenger blod samme dag vi ringer/dagen etter.

De som stiller opp skal få noe igjen.
Da kan de velge mellom:

- Gratis vaksine og helsesjekk
  eller
- Valgfri stor fôrpose

Ta kontakt med oss om det er noe du lurer på, eller om du har spørsmål.

Ring Oslo Dyreklinikk på telefon

22 68 35 00

og spør etter Diljá Johannsdottir.

Tekst: Hanna Stenseth
Foto: Marit Paulsrud

Fra Hovawart-Mjøsregionen

Tidlig i sommer var det noen som tok initiativet til å starte opp med trening for Hovawart i Mjøsregion. Vi hadde alle sammen litt erfaring med å trene hund på ulike måter, men ikke sammen – bare Hovawart!

Samlingspunktet ble Gjøvik, slik at det ble midt mellom alle :)
Her har det hele tiden vært hunder i alle aldre og kjønn, og nye har kommet til.
Det vi har opplevd med at alle har samme rase, er at vi lettere kan forstå og hjelpe hverandre.
Noen har holdt på med rasen lengre enn andre, og er dermed gode støttespillere for de ferske Hovawart-eierne. De «ferske» kan også bidra til å hjelpe de erfarne.

Vi har hatt varierte treninger, noen ganger litt mer organisert enn andre, men alle holder på med «noe» med sine hunder. Hvis noen ønsker noe spesielt å trene på, så gjør vi det sammen, som for eksempel i forkant av utstillinger, så har vi fokus på det :)
Vi er vel enige om det alle sammen, at alt er trening.

Vi er veldig flinke til å forstyrre hverandre slik at vi må jobbe med kontakt. Det hender også at det kommer andre

Hovawarter med sine eiere innom for å trene sammen med oss, når de er på Gjøvik uansett. Noe som også er mulig for dere som ikke har vært der :)

Noen av oss har valper, og ønsker å trene hverdagslydighet. Vi tenkte vi skulle melde oss på kurs et annet sted, men syntes det var trist og ikke være sammen med Hoffegjengen. Da var Ann-Kristin Åsgård så snill at hun holder oss i strikken og kjører et kurs på 10 kvelder. Her blir vi dirrigert og vi får ros og ris – og ikke minst god veiledning. Her har det også kommet til litt eldre hunder som trenger litt å jobbe med, og lekser blir gitt til neste gang, så her er det ikke å sluntre unna :) Her har vi også gjort et unntak, slik at noen med en annen rase har blitt med. Vi er ikke så standhaftige.

Nå har vi fortalt litt om hva vi holder på med i Hovawart Mjøsregion. Er du mer nysgjerring, så kom en tur da vel !!!!

Må avslutte med at disse kveldene er utrolig sosiale. Så er det noen ganger man ikke ønsker å trene så mye pga. ulike årsaker. Så er vi fenomenalt flinke til å skravle sammen også :) Det er alltid noen som har med kaffe og noen ekstra kopper, slik at alle kan få.

SPORTSMAN'S PRIDE

Super Premium Kvalitet

FORNØYD 100% GARANTI

OMEGA PRIDE™ Skin & Coat System™

Leveres i 3 og 15 kg sekker (katt leveres i 3 – og 7,5 kg sekker) Høy Super Premium kvalitet med suveren smak. Garantert fri for GMO. Kun naturlige råvarer uten kunstig tilsetning av smak og farge. En riktig sammensetning for sunn og nødvendig ernæring. Særdeles gunstig pris.

FERSK FÓR 400 G

LAKS & KYLLING

TØRRFISK

Aalesundfish

REN FILET

HUNDEKJEKS

SUNT & GODT

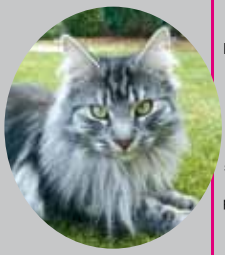

HVILKEN KVALITET SKAL JEG VELGE?

Generelt sett finnes det tre kvalitetsnivåer på hunde- og kattefôr. En høy kvalitet innebærer bruk av de beste råvarer og en sammensetning som gir hunden og katten nødvendig ernæring for et godt liv.
De forskjellige kvalitetene kan beskrives som:
ØKONOMI - PREMIUM - SUPER PREMIUM

Sportsman`s Pride er et Super Premium fôr der kun råvarer av beste kvalitet blir benyttet. Fôret er garantert fritt for GMO og er uten soya/hvete og sukker. Sportsman`s Pride inneholder råvarer som er til menneskelig føde - ingen biprodukter / slakteavfall benyttes i produksjonen. Ei heller er Sportsman`S Pride tilsatt kunstig farge - eller smaksstoff. Sportsman`s Pride Super Premium gir hunden og katten hva den må ha for et trygt og godt liv.

Med helse i fokus for et godt liv

Kontakt nærmeste forhandler eller oss for ytterligere opplysninger
Importør: Porthos Trading AS, PB 739, 1733 Hafslundsøy
Tlf: 69 15 88 15 / Fax 69 15 88 16 / post@porthos.no / www.porthos.no

Rapport fra Mjøslaget!

Av Unni Stensvold

Lokal-laget ved Mjøsa har satt i gang kurs i hverdagslydighet, etter at det har vært en del forespørsler etter det. Ann-Kristin sa seg villig til å holde et kurs for unghunder. Kurset går over ca 10 kvelder, med trening ca en time om kvelden, med en god pause, så de yngste hunden ikke blir for slitne. Ann-Kristin lærer de grunnleggende øvelser som kontakt, gå fot, innkalling, sitt, ligg og bli øvelser. Alle hunder og førere har hatt veldig god framdrift. Etter hver kurskveld får de med seg hjemmelekse, som de må øve på til neste kurskveld.
Vi har også planer om en bruks/agility dag litt utpå vinteren.

Marit Paulsrud og Elmer er klar for dagens trening!

Foto: Elisabeth Breibrenna

Hvalpens fysiske og psykiske utvikling

Denne artikkelen er hentet fra www.dyrenett.no og der ligger det masse interessant. Jeg tar med denne artikkelen pga at nye hvalpeeiere er sjelden klar over hvorfor hunden oppfører seg slik og slik etter hvert som den blir eldre. Håper med dette at hvalpeeiere og nye hvalpeeiere får litt mer forståelse for hundens mange utviklingsfaser, og at hunden også sliter litt med forskjellige faser, som vi gjør, være seg puberteten, panikkalder, overgangsalder osv. Dette er en grov og generell oversikt da det fins store variasjoner. Noen raser er raske, andre er seine i utviklingen.

En liten grom en i den sammenheng:

— Min farmor ble vrien i overgansalderen, men hun kom seg igjen en uke før hun døde ;o)

Den første perioden 0-14 dager

Valpen holdes i live av varme og morens slikking og massasje. Den reagerer på varme, kulde og enkelte lukter (morens patter).
Den er blind og døv.
Det viktigste for valpen er å, spise og å holde seg varm.
Til tross for at nervesystemet i denne perioden befinner seg i en tilstand nærmest uten aktivitet pågår likevel en viss tilpasning av medfødte system som f.eks jaktlyst.
Veldig viktig at kullet får mest mulig ro.

Overgangsfasen 2-3 uker
Øynene åpner seg.
Større kontroll over kroppsvarmen.
Utvikling av sansene, samt trening av typiske aktiviteter, som å gå, stå og røre på seg.
Valpens hjerne er fremdeles «sovende», men den er mottagelig for informasjon som tispa
sender (redsel, aggresjon, uro).
Noen innlæring skjer derimot ikke.

Pregningsfasen 3-7 uker

3 uker
Pregning starter.
Forlater hiet / valpekassen.
Den sosiale tilpasningen har begynt.
Valpen skal lære seg hvilken art den tilhører.
Veldig viktig med menneskelig kontakt fra og med nå.

4 uker
Leker med søsken.
Avvenning (Fast føde).
Jakttrening begynner
Dominans og forsvarstrening starter.

3-5 uker
Flokkpregning.
Individuell kontakt.
I denne delen av valpens liv kan vi allerede finne ut hvor stor medfødt motivasjon valpen har på kontaktvillighet.
Større kontroll på mage / Tarm.
Ved denne alderen ”oppdager” søsknene hverandre.

5 uker
Valpen har en vesentlig interesse for lukter i denne alderen.
Leken blir mer hardhendt.
Bedre bevegelser.

5-7 uker
Interessen for jaktleker begynner.
Interessen for å fange føde øker.
Spiser nå fast føde.
Varige minnebilder.
Ledepregning. Tispa / hannhunden leker nå mer med valpene, drar med dem, trener disiplin.
Bitehemning læres.
Lekingen mellom hvalpene blir mer hardhendt, dominansbetont.
Veldig viktig at valpen treffer nye miljøer og voksne hunder i denne periden.
Undersøkelsesadferden
utvikles i forbindelse med at søksadferden har stor betydning i denne alderen.

Sosialiseringsfasen 7-12 uker

De medfødte egenskapene er under ekspansiv tilpasning, og anleggene er mottagelig for utvikling. Det er i denne perioden valpen har fått mer målrettet oppdragelse i flokken også i vill tilstand, derfor er det perfekt dersom valpen kommer til sitt nye hjem ved 7-8 ukers alder.

7-8 uker
Valpen skifter miljø.
Valpen er nå i en stabil psykisk periode, og er da følgelig også mest skikket til slike store
omveltninger.
Rolig periode i dominansutviklingen på grunn av underkastelse til de andre hundene.

10-12 uker
Mest mottagelig for sporutvikling.
I vill tilstand vil valpen i denne perioden drive rundt hiet, og sysselsetter seg med for eksempel muse- eller hare-spor.
Behandling av bytte som moren har med tilbake.

Dominansfasen (kritisk fase) 13-16 uker

Valpen begynner tidlig trening i å være størst og sterkest med kullsøsken. Tispa provoserer også valpene for å forsterke deres selvsikkerhet.
For stor dominans skaper ofte bråkmakere som vil få problemer i flokken.
For liten dominans gjør hunden usikker og underlegen.
Graden av dominans hos individene styrer rangordning i en flokk.
Dette har stor betydning for flokkens sosiale omgang, så, som arbeidsfordeling, forplantning, kaktordning osv.
Dominansen er noe forhøyet hos tamhunden enn hos villhunden. Dette pga. at en for dominant hund i vill tilstand vil bli utstøtt fra flokken, og ensom har den vanskelig for å klare seg.
I denne alderen er også valpen halvt kjønnsmoden. Mannlige kjønnshormoner økes og dermed vil også lysten til å dominere øke.
Valpen forsøker å klatre på rangstigen.
Redselen øker i denne perioden, miljøredsel / sosial redsel.
Økt aggressivitet. Tannfelling.

Foto: Elisabeth Breibrenna

Flokkdannelsesfasen 16 uker – 7 mnd

Rolig periode
I denne perioden stabiliseres valpen fysisk og psykisk.
Gunstig med innlæring uten tvang.
Preges i alle miljøer den skal ferds i.
Krever mer fysisk aktivitet.

Pubertetsfasen (kritisk fase) 7-10 mnd

Fysisk kjønnsmoden
Tispa får sin første løpetid.
Hannhunden begynner å løfte på foten.
Prøver å klatre på rangstigen.
Pga økt produksjon av kjønnshormoner vil også aggressiviteten øke,
men hvalpene har ikke mental styrke til å bruke dette.

Husk vold avler vold. Avled fremfor å avstraffe.
Søksøvelser er kjempefin trening i denne tiden.

Dressurfasen 10-17 mnd

Meget stabil periode.
Meget mottakelig for dressur og påvirkning.
Ingen hormonprosesser.
Man kan begynne å kreve mer.
Enkle mentaltester kan man foreta nå.

Psykisk kjønnsmodning (kritisk fase) 17-22 mnd.
Rundt 17 mnd. Begynner den siste kjønnsmodningsfasen. Hunden er nå også psykisk kjønnsmoden, og kan være i stand til å ta seg av avkom. Først nå har hunden den psykiske ballasten som trengs for dette.
Dominansen får nå mer tyngde og kraft.
Dersom man ikke har rangordning i flokken i orden nå, kan hunden prøve med større tyngde og kraft.

Som sagt er variasjonene store i NÅR fasene inntrer. Man regner hundene for «voksne» når de er rundt 2 år.
Da begynner ting å stabilisere seg igjen.

Foto: Elisabeth Breibrenna

Toten Åsen på tvers

Totenåsen på tvers, med Dag, Levi og Bergenhovs Anatol («Lillegutt»)

E & K's villmarksliv

Fredag 28. september 2012, tok vi ut kursen mot Toten Åsen. Planen er å krysse Toten åsen fra Lynga på Gran i Oppland og direkte over til Mjøsa. Dette er en meget populær rute for mange, siden dette er avstikkeren til Jotunheimstien.

Jotunheimstien strekker seg fra Akerselva i Oslo og opp til Gjendesheim i Jotunheimen. Vi kaller det «forfatterstien», en historisk naturopplevelse gjennom dype skoger og opp mot fjellet.

Før vi starter på den lille ekspedisjon-

en, Jotunheimstien, tar vi avstikkeren mot Mjøsa. Et område preget av tett skog og mye myr.

De siste tre årene har vi vært heldige, vi har lånt en av hundene til Helga Bergvatn. Helga Bergvatn har sin egen kennel med oppdrett av Hovawart. Siden vi er så hunde-interesserte, måtte vi jo spørre om vi kunne få med en ekstra turkamerat. Siden har Anatol, en hoffehann fra Helgas kennel vært med på våre eventyr.

Turene vi har med «Lillegutt», gir oss mye selskap fra morgen til kveld. Han er alltid med på alt som skjer. Når vi slår leir for kvelden, passer han alltid på å snuse rundt leirplassen, for så å fortelle oss at denne plassen er trygg og ikke minst – godkjent. Dette skjer hver gang vi slår leir. Han skjønner med en gang at her skal vi ha leir for natten, og da skvetter han rundt og forteller andre at dette er hans og vår plass for i natt. Når teltet er oppe og alt er klart får «Lillegutt» en velfortjent matbit, mens vi også spiser maten vår. Hans plass er i ytterteltet og han stortrives med det. Mens «Lillegutt» vokter inngangen til teltet, faller vi til ro. Noen ganger snorker «Lillegutt» så høyt at vi nesten må gi han en dytt, så vi kan få sove litt vi også. Han snorker faktisk høyere enn tur kameraten Levi Korsveien, når han er skikkelig sliten. Jeg må nesten le litt for meg selv da.

Anatol, eller «Lillegutt» som vi kaller han er en skikkelig lojal og sprek tur kompis. Denne hunden følger deg trofast gjennom terrenget uansett hvor slitsomt det er. Han passer alltid på at alle er med og gir seg heller ikke før vi er i mål, eller til neste leirplass. Dette er noe han elsker å være med på, vi bare merker det. Så fort han får kløven over ryggen, så er det ingen tvil hvem som skal lede ann. Vi kaller han for lillegutt fordi han er en skikkelig kose-bamse som det ikke er noe vondt i.

Han forteller virkelig hvem som ikke er liten gutt, hvis det kommer ukjente inn i leiren. Da er han der og snuser ut og godkjenner hvem som kommer før vi rekke å tenke NEI! En skikkelig vakt-hund er det også. Dette er en hund som virkelig har de fleste egenskaper en eier trenger. En omsorgsfull, lojal, vaktsom, kosete og sprek venn som følger deg til siste meter av eventyret.

Det er ingen tvil om at Anatol kommer til å bli med på store og små turer i fremtiden. Vår neste lille ekspedisjon, skal være Jotunheimstien. Da skal vi følge forfatterstien fra Akerselva i Oslo og nordover mot fjellene i Jotunheimen og opp på Galdhøpiggen, som da er Norges høyeste fjell.

Vi ser frem til denne turen og håper Anatol kan bli med på store deler av denne opplevelsen.

Du kan følge våre turer fra bloggen vår som jevnlig blir oppdatert. Her kan du følge oss og ikke minst Anatol fra Heka-B Tunets kennel.

E&K`s villmarksliv.

http://eks-villmarksliv.blogspot.no
Historien vår starter her.

Gratulasjoner!

Gratulerer til ny Champion!
Brukshoffets Grevinne Bertha (Bessie) fikk tittelen N UCH etter tre strake CERT fra utstillinger i 2012.
Jeg vil benytte anledningen til å rette en stor takk til oppdretter Margrethe Thømt for alle hjelp med trening og forberedelser til dette.

I tillegg trener og konkurrerer Bessie og jeg i lydighet, bruks og agility.

Gratulerer til Cecilie Thormodsrud og hennes Bessie!

14.10.2012 NKK Vikingskipet, Hamar
Hanna Stenseth med St. Bamse tok BIR + CACIB
Hilde og John Skretting med Belena Vom Beselpark tok BIM + CACIB

Marit og Arne Paulsrud med Heka-B Tunets Elmer fikk CERT + res CACIB

Gratulerer alle sammen!

Foto: Tor Ivar Breibrenna

14.10.2012 NKK Vikingskipet, Hamar
Elisabeth Breibrenna og Mangas vom Quettinger Hof ble nr. 3 av 21 startende i klasse I lydighet. Fikk førstepremie og opprykk til klasse II. Her sammen med dommer Ann Christin Sjøtun, fra Bergen.

10.11.2012 Kongsberg
Marit og Arne Paulsrud med Heka-B Tunets Elmer ble BIR,
Liv Opsahl med Heka-B Tunets Camilla (Thea) ble BIM.
I tillegg ble Heka-B Tunets Elmer nr 2 i gruppebedømmelsen.

Gratulerer til Marit og Arne og Liv!

24.11.2012 NKK, Lillestrøm DOGS4ALL

Helga Bergvatn med Heka-B Tunets Bjuti ble BIR, med CACIB og NV-12

Marit og Arne Paulsrud med Heka-B Tunets Elmer ble BIM med IHF-CERT og CACIB. Elmer kan nå sole seg med tittelen NJV-11, NUCH, NV-12.

Redaksjonen beklager at det ikke er med mer enn BIR på Bjuti, men vi har dessverre ikke fått med oss mer.

Gratulerer masse med fine resultater!

Foto: Jan Ivar Hansen-Bergli

Selv om det ser stille ut på dette bilde, så har vi vel aldri hatt så mange besøkende på vår stand før, som vi hadde i år! Det er vel derfor det er tatt så lite bilder – vi hadde nok å henge fingrene i. Veldig gledelig :-) Nærmest på bildet er Sjur, Annette og John.

Dogs4all 2012

Så var det atter over – årets dogs4all, men for en helg! Det er en helg med stort sett bare jobbing, men i år hadde Hilde Skretting, vår nestformann, satt opp vaktliste, og det hjalp. Da hadde vi iallefall tider hvor vi hadde «fri fra vakta», og vi kunne gå litt rundt for å se på andre raser, handle litt og rett og slett få med oss litt av alt det andre!

Vi gjorde i år som vi ha pleid å gjøre. Reiser til hallen og rigger opp på fredag kveld, slik at alt er klart til lørdag morgen. Hallen åpner kl 07:30 og da er det full rulle til kl 18:00 både lørdag og søndag.
Alle var fornøyd med dommeren på lørdag. Han var veldig nøye. Som alltid var det en god tone både i og inne i ringen. Alle backer hverandre, og det er BRA!

Elena og Zorro syntes etterhvert at det var slitsomt å være sosial, men gudbedre for noen flotte eksemplarer å vise frem! Barn og unge hoppet inn i buret til bikkjene, og her var det bare kos og klem. De var helt eksemplariske hele helgen :-)
Det var forresten alle sammen, så vi fikk vist rasen vår på en god måte. Det var mange inntrykk å fordøye for både folk og fe.

Liv Opsahl hadde Hovawart-pepperkaker i år også, og de var like gode som i fjor :-) Tusen takk Liv, nå har du liksom laget en liten tradisjon. DOGS4ALL uten Liv sine Hoffe-pepperkaker, det går bare ikke!

Styret i Norsk Hovawart klubb

Formann
Børre Lien Hansen
Mobil: 982 85 401
e-post: borre@kennel-hexeberg.no

Nestformann
Hilde Skretting
Mobil: 922 36 134
e-post: hilde.s@vikenfiber.no

Sekretær
Bente Elisabeth Mørch Ødegård
Mobil: 408 72 360
e-post: bentmooe@online.no

Kasserer
Annette Rukke
Mobil: 412 33 545
e-post: annette.rukke@getmail.no

Styremedlem 1
Helga Bergvatn
Mobil: 958 01 247
e-post: hbergvat@bbnett.no

Styremedlem 2
Hanna Stenseth
Mobil: 994 02 408
e-post: hannastenseth@hotmail.com

Varamedlem 1
Tor Ivar Breibrenna
Mobil: 900 67 710
e-post: ibreibre@online.no

Varamedlem 2
Elisabeth Breibrenna
Mobil: 926 60 362
e-post: ibreibre@online.no

B

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

posten

NORGE/NOREG P.P.

Returadresse: Tor Ivar Breibrenna, Margrethe Munthes vei 1, 2406 Elverum

TUNET AS

- et skritt videre -

Alt i trykksaker, bannere og fotoprint.
Kontakt oss på e-post:
kopisentralen@tunet-elverum.no
eller tlf 62 43 20 97